

KONFERENCE VE ŠTRASBURKU

Ve dnech 23.–24. září 2004 se ve Štrasburku konala konference zaměřená na otázky odpovědnosti státu za vysoké školství, výzkum a vývoj. Byla to konference zařazená do oficiálního pracovního programu, který směřuje k vytvoření Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání, tzv. Boloňského procesu.

Na konferenci vystoupila řada představitelů vysokých škol – např. profesori *Luc Weber, Alain Schöenberger, Paolo Blasi, Roderic Floud, Jaak Aaviksoo, Júlio Pedrosa* a další. Poslední dva jmenovaní byli zároveň v poslední dekádě minulého století ministry zodpovědnými za vysoké školství v Estonsku, resp. Portugalsku. Činnost pracovních skupin a diskuse v nich se orientovala na tematiku přípravy studentů vysokých škol pro trh práce, na veřejnou odpovědnost za informovanost o vysokém školství, za výzkum a vývoj na vysokých školách a přístup k jejich výsledkům.

Přítomní se rovněž zabývali problematikou nových trendů ve vysokém školství. Jednali o struktuře, kvalitě a opatřeních v terciárním vzdělávání, o rovných příležitostech ve vzdělání a o financování vysokých škol. Byl zdůrazněn význam vysokého školství pro kulturu v demokratickém státě. V příspěvcích i v diskusi jasně vyvstala též otázka, kam až sahá veřejná odpovědnost, a kde již regulace a kontrola není vhodná. Účastníci se shodli na tom, že je třeba v diskusi na téma veřejné odpovědnosti pokračovat, že pozornost by měla být věnována kromě státu a veřejné administrativy též odpovědnosti, kterou mají za vysoké školství jeho ostatní účastníci.

Na závěr konference formulovali účastníci konference doporučení adresovaná ministrům odpovědným za vysoké školství členských zemí Boloňského procesu, kteří se sejdou 19. 5. 2005 v norském Bergenu. V následujícím textu jsou shrnuty hlavní myšlenky o veřejné odpovědnosti, které z jednání ve Štrasburku vyplývají.

Zdůrazňuje se v nich, že v rámci vytváření Evropy znalostí je oblast vysokého školství, výzkumu a vývoje chápána jako strategická investice, v níž hlavním zdrojem financování je státní rozpočet. Státní odpovědnost musí mít více rozměrů – zajištění vhodného právního

prostředí, účinné strategie rozvoje, poskytování odpovědných fondů i zajištění sociální, a tak odpovědět na zajištění současných i budoucích potřeb společnosti znalostí. V souvislosti s vytvářením Evropského vysokoškolského prostoru je nutné zabezpečit pomoc vysokoškolským a výzkumným institucím v zájmu jejich nezávislosti a zvýšení efektivity při plnění všech cílů. Očekává se, že vysoké školy při rostoucí autonomii naplní očekávání i požadavky veřejnosti především rozvíjením osobnosti studentů, zkvalitňováním jejich odborných znalostí a jejich přípravy na požadavky trhu práce i přípravou pro aktivní zapojení absolventů vysokých škol do občanské společnosti.

Aby vysoké školy v evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání byly schopny plnit náročné požadavky výzkumu a vývoje, jak je ve veřejném zájmu, stát by měl zajistit adekvátní financování, a společně s vědeckou komunitou vytvořit právní prostředí, které upřesňuje podmínky, za nichž mohou být k financování vysokých škol, výzkumu a vývoje využity i soukromé zdroje. Byl rozšířen svobodný přístup k výsledkům výzkumu a vývoje, např. přijetím a podporou iniciativ Open Access Publishing.

Očekává se postupná vyšší finanční spoluúčast studentů a rodičů v oblasti vysokého školství a v souvislosti s tím je třeba, aby byl stimulován výzkum a vedena diskuse na téma půjček, stipendií, studijních grantů při současném zohlednění rovných příležitostí a sociálních aspektů.

Bude nutno překlenout hranici mezi vysokoškolskou výukou a pracovním prostředím vytvořením soudržného rámce kvalifikací (na evropské i národní úrovni) a mechanismů pro uznávání kvalifikací a zabezpečení kvality, realizací toku informací mezi vysokými školami a trhem práce a určením vstupních/výstupních podmínek zaměstnatelnosti absolventů. Jednotně a transparentně musí být formulovány objektivní a aktuální informace o možnostech vysokoškolského vzdělání, včetně transnárodních poskytovatelů, aby studenti mohli učinit na všech úrovních – od přijetí na univerzitu až po zaměstnání – kvalifikovaná rozhodnutí. Musí být vytvořeny mechanismy, které jsou finančně efektivní, k zajištění kvality všech zúčastně-

ných vysokoškolských systémů, které jsou založeny na důvěře a možnosti nezávislého rozhodování.

Je třeba rozvíjet veřejné diskuse mezi národními a mezinárodními vysokoškolskými institucemi, které napomáhají ke společným postupům při implementaci transnárodního vzdělání v souladu s cíli Lisabonské úmluvy, směrnic Rady Evropy, OECD a UNESCO zaměřenými na zajištění kvality.

Doporučení adresovaná přímo ministrům zúčastněných zemí, kteří se sejdou v květnu roku 2005 v Bergenu na konferenci k boloňskému procesu, zdůrazňují zejména:

- že vytvoření rovných příležitostí pro všechny je základním kamenem Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání a že je třeba podniknout v tomto směru konkrétní kroky;
- že financování, motivace a stimulace vývoje vysokého školství a výzkumu je neméně důležitá součást veřejné odpovědnosti než kontrola a regulace;

- aby na základě vytvoření udržitelné a konsistentní strategie v Evropě byla stimulována hluboká analýza různých přístupů, které povedou ve svém důsledku ke zvýšení finančních prostředků plynoucích do vysokého školství a výzkumu.

Proces formování společnosti znalostí, jako vývoj demokratický, otevřený, rovný a soutěživý, se musí stát sdílenou zodpovědností všech účastníků vysokoškolského vzdělávání.

Všechny příspěvky i text doporučení (v anglickém jazyce), lze nalézt na webových stránkách Boloňského procesu, na adrese: www.bologna-bergen2005.no, v sekci nazvané Boloňské semináře (Bologna seminars), v oddíle Předcházející semináře (Previous seminars). Na tuto stránku se lze též dostat přes české webové stránky věnované Boloňskému procesu, na adrese www.bologna.msmt.cz. Stačí na levé liště kliknout na odkaz Bergen 2005 – Konference a semináře a přejít posléze na oddíl Předcházející semináře (Previous seminars). Stránka www.bologna.msmt.cz je věnována vývoji celého procesu v České republice. Její anglická verze bude zveřejněna přibližně za měsíc.

- ošf -

VÝUKA PROJEKTOVÉHO ŘÍZENÍ NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

Začátek nového akademického roku 2004/2005 s sebou přinesl i další ročník konference věnované výuce projektového řízení na vysokých školách EDU 2004. Setkání s mezinárodní účastí zorganizovala Fakulta stavební Vysokého učení technického v Brně ve spolupráci s Fakultou informačních technologií Vysokého učení technického v Brně¹⁾ a Akademickým centrem studentských aktivit (ACSA), pod pat-

ronací Společnosti pro projektové řízení. Konference se konala v úterý 21. září 2004 v prostorách Fakulty informačních technologií Vysokého učení technického v Brně.

Mezi hlavní cíle konference patřila výměna zkušeností z oblasti výuky projektového řízení na vysokých školách, dále problémy, se kterými se vyučující i studenti potýkají a následně definování možností dalšího zlepšování v této oblasti. Prostor byl věnován především možnostem propojení oblasti vzdělávání a praxe, které účastníci definovali jako nezbytnou součást výukového procesu. Zefektivnění v tomto směru by v konečném důsledku mělo vést ke schopnosti vedení vysokých škol flexibilně reagovat na aktuální požadavky trhu práce a školy by tak v rámci svých

¹⁾ Konference byla po celou dobu konání přenášena po vnitřní internetové síti Fakulty informačních technologií VUT, a tak se možnost sledovat dění otevřela širšímu publiku. Vyzkoušení této formy mediálního přenosu by v budoucnu mohlo hrát důležitější roli u dalších podobných akcí a ocenili by ji především zájemci o ty konference, jejichž prostorové kapacity jsou omezené.